



Ostateczna decyzja sejmu w kwestii reformy podatkowej wzbudziła protesty



Przed budynkiem Sejmu Litwy odbyła się akcja protestacyjna przeciwko zbyt pośpiesznemu uchwaleniu reform systemów podatkowego i emerytalnego Fot. ELTA

Wczoraj, 28 czerwca, większość sejmowa przegłosowała projekt reformy podatkowej i emerytalnej. Według rządu, reforma podatkowa przyczyni się do zmniejszenia obciążenia podatkowego mieszkań-

ców. Chodziło przede wszystkim o zmiany stawki podatku od dochodów (GPM) oraz dochodu niepodlegającego opodatkowaniu (NPD).

Str.4

Ogłoszą stan klęski żywiołowej? Str. 5



Mistrzostwa już bez mistrzów! Str. 8



Jak budować relacje w rodzinie? Str. 11



ISSN 1392-0405



9 771392 040028

KURIER WILEŃSKI

Piątek
Czerwiec 2018 29

Imieniny: *Beaty, Benedykta, Dalebora, Emmy, Kasjusza, Marii, Pawła, Piotra i Rajmunda*

TRZY PYTANIA DO...

Vity Liskoitienė z działu kontaktów ze społecznością Państwowej Kasy Chorych przy Ministerstwie Ochrony Zdrowia

1. Wybierając się za granicę, warto zabrać ze sobą Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ). Co gwarantuje posiadanie karty?

Karta zapewnia osobom posiadającym obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne niezbędną opiekę medyczną we wszystkich krajach Unii Europejskiej, a także w takich krajach, jak Liechtenstein, Islandia, Norwegia i Szwajcaria. Oznacza to, że podczas pobytu w tych krajach turysta ma prawo do pokrycia kosztów leczenia (całkowicie lub częściowo) ze środków kasy chorych w przypadku, gdy będzie potrzebował niezbędnych usług medycznych, czyli jeżeli nagle zachoruje, w przypadku zaostrzenia choroby przewlekłej, jeżeli dozna obrażeń, np. na skutek wypadku drogowego.

2. Na jakie usługi nie mogą liczyć posiadacze karty?

Często pracownicy terytorialnych kas chorych spotykają się z zaskakującymi żądaniem pokrycia kosztów związanych z podróżą. Przykładowo, spotkano się z żądaniem zwrotu pieniędzy za posiłek w restauracji, bo pacjent odmówił wcześniej zjedzenia szpitalnego posiłku. Zdarzają się też przypadki, gdy mieszkańcy proszą o zwrot kosztów związanych z ich zakwaterowaniem w hotelu za granicą, ponieważ podróżni w trakcie leczenia wybrali nie salę szpitalną, a lepsze, hotelowe warunki. Czasami ludzie wystawiają rachunki za usługę taksówki, która zawiozła ich na pogotowie. EKUZ nie zapewnia rekompensaty wydatków, związanych z usługami transportu, wyżywienia lub zakwaterowania.

3. Czy karty EKUZ są popularne?

W ubiegłym roku kasy chorych wydały 223 346 kart EKUZ. Z każdym rokiem wydaje się ich coraz więcej, mieszkańcy doceniają korzyści ich posiadania.

Rozmawiała Anna Pieszko

Litwa wzywa Putina do uwolnienia Sencowa

Sejm Litwy wezwał we środę prezydenta Władimira Putina do uwolnienia ukraińskiego reżysera Oleha Sencowa i pozostałych więźniów politycznych.

Rezolucję w tej sprawie poparło 82 posłów. Posłowie AWPL-ZChR nie wzięli udziału w posiedzeniu.

„Reżyser, pisarz, który przez FSB został zatrzymany w Symferopolu na Krymie i przewieziony do Rosji, obecnie jest więziony na Syberii” – powiedziała jedna z inicjatorek rezolucji, konserwatystka Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė.

Podkreśliła, że od 14 maja Sencow rozpoczął strajk głodowy i „dzisiaj naszym moralnym obowiązkiem oświadczenie, że potępiamy takie działania Federacji Rosyjskiej”.

„Zwracamy się do prezydenta Rosji oraz do określonych instytucji, żeby zarówno Sencow, jak i pozostali więźniowie polityczni byli natychmiast zwolnieni” – zaznaczyła konserwatystka.

Dovilė Šakalienė z ramienia socjaldemokratów, która jest również inicjatorką rezolucji oświadczyła, że „choć rezolucja jest tylko politycznym wsparciem, nigdy nie należy tracić nadziei”.

Federalna Służba Bezpieczeństwa Rosji aresztowała Sencowa 11 maja 2014 r., tuż po aneksji Krymu. Wcześniej pobito go we własnym domu,

rozebrano i grożono mu gwałtem. Duszono go plastikową torbą, aż stracił przytomność i porwano do Rosji.

Rok później reżyser został skazany na 20 lat więzienia pod zarzutem terroryzmu. Sencow został zesłany do kolonii karnej pod kołem podbiegunowym, gdzie ma pozostać do 2034 r. Jak uznali rosyjscy śledczy, razem z Ołeksandrem Kolczenką stworzył grupę, która miała planować ataki na terenie anektowanego półwyspu. Oba mężczyźni skazano na podstawie zeznań wymuszonych torturami i odwołanych w sądzie. Organizacje praw człowieka uważają go za więźnia politycznego.

O sprawiedliwość dla Sencowa upominają się organizacje broniące praw człowieka (m.in. Amnesty International), a także filmowcy. O jego uwolnienie apelowali m.in. Agnieszka Holland, Pedro Almodóvar, Roberto Benigni, Stephen Daldry, Aki Kaurismäki, Ken Loach, Mike Leigh, Antonio Saura, Volker Schlöndorff, Béla Tarr, Bertrand Tavernier, Andrzej Wajda i Wim Wenders, a także ulubiony reżyser prezydenta Putina Nikita Michalkow. 

zw.lt

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a, 02121–30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44



DZIENNIK NALEŻY
DO EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH



POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE



SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Redaktor naczelny: Robert Mickiewicz [tel. 260 84 44, redaktor@kurierwilenski.lt]. **Zastępca red. nac.:** Aleksander Borowik [info@kurierwilenski.lt, tel. 260 84 46] **Sekretarz redakcji:** Lucja Stankevičiūtė [tel. 260 84 47, sekret@kurierwilenski.lt] **Dziennikarze:** Honorata Adamowicz, Justyna Giedrojć, Ilona Lewandowska, Brygita Lapszewicz, Anna Pieszko, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter **Współpracownicy:** Helena Gładkowska, Witold Janczys, Jadwiga Podmostko, Alina Sobolewska, Krzysztof Subocz, Julitta Tryk **Dział Promocji:** Andrzej Podworski — prenumerata [tel. 212 30 40, kolport@kurierwilenski.lt], Jolanta Balkiewicz — reklama [tel. 260 84 44, reklama@kurierwilenski.lt]. **Wydawca:** VšĮ „Kurier Wilenski” **Druk:** VšĮ „Vilnijos žodis” **Nakład:** 3000 egz.

Materialów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. **Redaktor dyżurny:** Anna Pieszko

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

SERDECZNIE ZAPRASZAMY MŁODZIEŻ
I NAUCZYCIELI NA XXVIII PIESZĄ
PIELGRZYMKĘ MIŁOSIERDZIA
EJSZYSZKI – OSTRA BRAMA 9 - 12 LIPCA 2018

Tegoroczne motto pielgrzymki: TOTUS TUUS MARIA!
(Cały Twój, Maryjo!)

- Wyjazd do Ejszyszek autobusem od Ostrej Bramy 8 lipca (niedziela) o godz. 20.00
 - Rozpoczęcie pielgrzymki 9 lipca Mszą św. w Ejszyszkach o godz. 8.00.
 - Msza św. na zakończenie pielgrzymki 12 lipca o godz. 14.30
- Wpisowe – 10 euro albo według możliwości dowolna ofiara.

Uwaga!!! Obowiązkowa rejestracja dla wszystkich:
Żustyna 867496977 (elektronicznie na stronie internetowej pielgrzymki, sms albo dzwonić wieczorem) docs.google.com
Rejestracja na 28 Pieszą Pielgrzymkę Ejszyszki-Ostra Brama

Jak co roku, będziemy prosić niepełnoletnich uczestników pielgrzymki o pozwolenie rodziców, czy opiekunów na uczestnictwo i mieć opiekuna podczas pielgrzymki. Trasa pielgrzymki nie jest zmieniona.

Informacja – facebook (Pielgrzymka Miłosierdzia Ejszyszki-Ostra Brama), tel. 867755685 (ks. Wiktor) albo:
<https://ejszyszki-ostrabrama.github.io>

TOTUS TUUS, MARIA! Cały Twój, Maryjo!
św. Jan Paweł II

SERDECZNIE ZAPRASZAMY MŁODZIEŻ,
RODZINY I WIERZĄCYCH NA
XXVIII PIESZĄ PIELGRZYMKĘ MIŁOSIERDZIA
EJSZYSZKI - OSTRA BRAMA
9-12 LIPCA 2018

Uwaga!!!
Obowiązkowa rejestracja dla wszystkich:
rejestracja tel. nr. 867496977
(elektronicznie na stronie internetowej pielgrzymki,
sms albo dzwonić wieczorem)

Informacja: <https://ejszyszki-ostrabrama.github.io> Pielgrzymka Miłosierdzia Ejszyszki-Ostra Brama

PULS KURIERA

ZDJĘCIE DNIA



Na placu Katedralnym w Wilnie został otwarty pawilon informacyjny, w którym goście znajdują potrzebne informacje dotyczące przebiegu Święta Pieśni, które odbywać się będzie w Wilnie od 1 do 6 lipca Fot. ELTA

KOMENTARZ DNIA

Ta reforma podatkowa to grabież



Litwa nie ma szczęścia do reform podatkowych. Albo są nieprzemysłane, albo niesprawiedliwe, albo złodziejskie. A jak się je robi nocą – to wszystko naraz. Ostatnim razem taką nocną reformę zrobił Związek Ojczyzny w roku 2009. Tak skutecznie, że jej negatywne skutki odczuwamy do dziś, a banki, ale cudze, będą liczyć zyski jeszcze długo.

Obecna reforma uderzy najboleśniej w prowadzących drobną działalność gospodarczą, od której będą musieli płacić więcej. Reforma zatem, szczególnie po nocnych poprawkach, ma typowo bolszewicki wydźwięk – zgnoić „prywaciarzy”, nie skrzywdzić oligarchów i partyjnych bonzów.

Wiadomo, że potrzeba pieniędzy na programy socjalne, bez których kraj umiera. Ale można je pozyskać z innych źródeł. Przestać trwonić na budowę „historycznych” zamków i „narodowych” stadionów. Skończyć z farsą przetargów „publicznych”, ustawianych pod konkretne firmy lub robionych jako „zakupy wewnętrzne”. Zrobić porządek z biurokratami, którzy w czasie pracy robią wszystko, tylko nie pracują – zakazują masła, oglądają pornografię czy piszą memuary z wakacji. Kto wie, jakie oszczędności to przyniesie?

Rajmund Klonowski

CYTAT DNIA

„Polska jest solidarna ze swoimi sojusznikami; wojsko polskie jest wszędzie tam, gdzie oczekują naszej obecności i naszego wsparcia nasi sojusznicy” — powiedział wczoraj w Adaży na Łotwie szef MON Mariusz Błaszczak.

LICZBA DNIA

17 stanów USA wystąpiło na drogę sądową przeciwko administracji prezydenta Trumpa domagając się zaprzestania polityki dzielenia rodzin migrantów

KRÓTKO

Sejm zezwolił na poród w domu

Sejm zezwolił na poród domowy, jeśli nie ma zagrożenia dla zdrowia matki i noworodka.

Posłowie roponują, by poprawki weszły w życie w styczniu przyszłego roku.

W świetle powyższego aktu prawnego będzie można „świadczyc usługi opieki położniczej w domu w sposób określony przez ministra ochrony zdrowia, jeśli ciąża nie należy do grupy podwyższonego ryzyka“.

Epidemia odrzy w kurortach

Europejskie Centrum Kontroli i Zapobiegania informuje o szalejącej odrze w Rumunii, Grecji, Włoszech i Portugalii.

W Europie pod tym względem niebezpiecznie jest w popularnej ostatnio wśród litewskich turystów Grecji. Najnowsze dane pochodzą z marca i mówią o 549 przypadkach, w lutym było to 453 (w tym jedna ofiara śmiertelna).

II Festiwal Karylionu Wileńskiego już w lipcu



Miłośnicy muzyki karylionowej już wkrótce będą mieli okazję do usłyszenia w Wilnie karylionistów z Litwy, Polski i innych krajów.

11 lipca w kościele pw. św. Filipa i Jakuba rusza II Międzynarodowy Festiwal Karylionu Wileńskiego. Odbędzie się siedem nieodpłatnych koncertów. Występy zaplanowano we środy. Początek – o godz. 19.

Ostateczna decyzja sejm w kwestii reformy podatkowej wzbudziła protesty

ze str. 1 >>

W wyniku reformy, w opodatkowaniu dochodów z tytułu pracy będą stosowane dwie stawki GPM: 20-procentowa i 27-procentowa. Wyższy podatek będzie stosowany od przyszłego roku w przypadku, kiedy roczne dochody przekraczają poziom 120 średnich wynagrodzeń.

Było to ostateczne głosowanie sejm w tej kwestii. Na poranne posiedzenie stawilo się 108 posłów. Projekt poparło 75, 5 osób było przeciw, 12 wstrzymało się od głosu. Konserwatyści nie wzięli udziału w głosowaniu. Posłanka Rita Tamašunienė w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” poinformowała, że frakcja parlamentarna Akcji Wyborczej Polaków na Litwie-Związku Chrześcijańskich Rodzin przyklasnęła projektowi.

– **Potrzebne są zmiany** i to jest oczywiste. Jednym z głównych celów reformy podatkowej jest m.in. zmniejszenie opodatkowania pracy, nie tylko dla mieszkańców o niskich dochodach, ale także dla klasy średniej. W tym celu został wprowadzony podatek progresywny – ci, co zarabiają więcej, więcej też płacą. I odwrotnie – osoby o mniejszych dochodach zapłacą mniejsze podatki. Nie należy jednak spodziewać się szybkiego efektu od przyjętych zmian. Jak zwiększą się nasze dochody, odczujemy dopiero po trzech latach. Co się tyczy emerytur, to każdy obywatel sam zadecyduje, czy chce zaoszczędzić na swą starość, czyli – czy będzie płacił składki na swój fundusz emerytalny. Będzie mógł rzec się oszczędzania, ale wtedy przy większych zarobkach obecnie, na starość będzie miał niższą emeryturę. Dla osób, które już teraz myślą o godnej starości, lepiej byłoby, gdyby 2



Ingrida Šimonytė

proc. od wynagrodzenia od razu skierować do funduszu emerytalnego. Zwiększenie zaś minimalnego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu przyniesie ogromne korzyści, zarówno dla osób pracujących, jak i pracodawców – zaznaczyła starosta sejmowej frakcji AWPL-ZchR.

Tymczasem krytycy reformy twierdzą, że zmiany nie rozwiążą głównego problemu – dużej nierówności społecznej. Ich zdaniem, zwiększenie nieopodatkowanego minimum i inne planowane zmiany zagrażają stabilności finansowej państwa.

„Nikt nie odpowiedział, jaka będzie sytuacja finansowa w kraju, gdy z powodu nieprzemysłanych zmian w systemie podatkowym do budżetu państwowego nie wpłynie w przyszłym roku 320 mln. euro, zaś w ciągu kolejnych trzech lat zabraknie w nim prawie 2 mld euro” – mówiła była minister finansów, konserwatystka Ingrida Šimonytė.

Przedstawiciel opozycyjnych liberałów, Kęstutis Glaveckas, twierdził, że reforma podatkowa nie jest odpowiednio przygotowana, zaś proponowane zmiany NPD są nieuzasadnione. Algirdas Sysas, z sejmowej opozycyjnej frakcji socjaldemokratów, mówił, że rząd nie dotrzymuje obietnicy zmniejszenia wykluczenia społecznego, zaś proponowana reforma podat-



Rita Tamašunienė

kowa jeszcze bardziej przyczyni się do ubożenia ludzi.

Prezydent Litwy Dalia Grybauskaitė zamierza podpisać reformę podatkową w sobotę. „Osobiście przejrzę pakiet reform. Jeżeli będzie wszystko w porządku, podpiszę pięć ustaw, które będą mogły wejść w życie 1 stycznia przyszłego roku” – powiedziała prezydent w wywiadzie dla radia LRT.

Po tym, jak sejm ostatecznie zaaprobował reformy w systemach podatkowym i emerytalnym, przed budynkiem Sejmu Litwy w Wilnie odbyła się akcja protestacyjna Litewskiej Konfederacji Związków Zawodowych przeciwko zbyt pośpiesznemu ich uchwaleniu. □

Justyna Giedrojć

Jednym z głównych celów reformy podatkowej jest m.in. zmniejszenie opodatkowania pracy, nie tylko dla mieszkańców o niskich dochodach, ale także dla klasy średniej. W tym celu został wprowadzony podatek progresywny – ci, co zarabiają więcej, więcej też płacą

Ogłoszą stan klęski żywiołowej na poziomie państwowym?

Wczoraj, 28 czerwca, komisja rządowa wystąpiła z propozycją ogłoszenia na poziomie państwowym stanu klęski żywiołowej z powodu suszy. Ostateczną decyzję w tej sprawie podejmie gabinet ministrów, o czym po posiedzeniu komisji powiedział dziennikarzom minister spraw wewnętrznych, Eimutis Misiūnas. Stan klęski żywiołowej z powodu suszy ogłosiło już 17 samorządów: kłajpedzki, kretyngski, możejski, akmenski, poswolski, janowski, olicki, mariampolski, kozło-rudzki, jurborski, birszański, druskiennicki, orański, elekreński, koszedarski, trocki oraz janiski.

Zgodnie z prognozami Litewskiej Służby Hydrometeorologicznej, w najbliższym czasie pogoda nie powinna się znacznie zmienić, toteż stan klęski żywiołowej może wkrótce dotknąć też samorzady we wschodniej części kraju.

– Niestety, już drugi rok z rzędu przyroda nie jest łaskawa wobec rolników. W zeszłym roku znaczna część upraw została wprost zatopiona. Teraz zaś mamy sytuację odwrotną, wszystko, nad czym pracowaliśmy w pocie czoła, niszczy susza – ubolewał w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Jonas Talmantas, przewodniczący Stowarzyszenia Rolników Litwy.

Jak zaznaczył Talmantas, ogłoszenie stanu klęski żywiołowej na poziomie krajowym pomoże rolnikom, którzy z powodu suszy zostali narażeni na ogromne straty.

– Rolnicy mają wiele zobowiązań wobec Narodowej Agencji Płatniczej, banków, a także partnerów, z którymi mają umowy w sprawie sprzedaży swojej produkcji. Mamy umowy, których musimy przestrzegać, zaś przyroda – jak ostatnio widzimy – nie zawsze na to pozwala. Stan klęski żywiołowej na skalę państwową oznacza, że z powodu

force majeure (siły wyższej – przyp. red.) rolnicy w całym kraju mają prawo do zwolnień z niektórych podatków, przesunięcia spłat kredytów czy możliwość niewywiązania się z kontraktów. W przeciwnym wypadku wielu rolników musiałoby po prostu splajtować, bo coż sprzedasz i z czego zapłacisz, jeżeli uprawy zostały zniszczone przez suszę? – powiedział Talmantas.

Ekstremalna susza zdążyła już zaszkodzić praktycznie wszystkim gałęziom rolnictwa. Najbardziej z tego powodu ucierpiały uprawy zboża. Dalszą konsekwencją będą problemy produkcji zwierzęcej, zwłaszcza bydła, gdyż z powodu suszy może dla tych zwierząt zabraknąć pasz. Jak mówi Talmantas, problemy związane z suszą pogłębia



Tegoroczna ekstremalna susza najbardziej zaszkodziła uprawom zboża
Fot. archiwum

to, że rozpoczęła się ona zbyt wcześnie. Z kolei nawet deszcze, jeżeli zacznie wreszcie padać, dla wielu rolników zupełnie nie będą ratunkiem.

– Jeżeli chodzi o hodowlę warzyw i owoców, to deszcz może nieco polepszyć sytuację. Jednak w przypadku rolników, zajmujących się uprawą zboża, deszcz nic już nie uratuje, a nawet zaszkodzi. Jeżeli teraz znacznie mocno padać, to jęczmień, pszenica i inne zboża wypuszczą nowe pędy, co po prostu będzie

przeszkadzało w zbieraniu plonów – wyjaśnił Jonas Talmantas.

Przewodniczący Stowarzyszenia Rolników Litwy szacuje, że straty w najbardziej dotkniętych suszą regionach mogą wynieść 50-70 procent, zaś na skalę krajową mogą one wynosić około 40 proc.

– Wskutek suszy w roku 2006 ubytki rolników sięgały prawie 50 procent. Jednak wówczas zaczęła się ona miesiąc później niż tym razem. Podejrzewam, że w tym roku sytuacja będzie znacznie bardziej dramatyczna – zaznaczył rozmówca.

W grudniu ubiegłego roku Komisja Europejska podjęła decyzję o wydzieleniu 9 mln 210 tys. euro dla litewskich rolników, którzy ponieśli straty wskutek intensywnych deszczów, jakie

KRÓTKO

6 lipca - bezpłatny przejazd w Wilnie



6 lipca na Litwie obchodzony jest Dzień Koronacji Króla Litwy Mendoga, czyli Dzień Państwa. Tego dnia w Wilnie będzie bezpłatna komunikacja miejska.

Z okazji 100-lecia odrodzenia państwa litewskiego wilnianie i goście stolicy będą mogli za darmo korzystać z komunikacji miejskiej podczas trzech świąt państwowych w dniach 16 lutego, 11 marca i 6 lipca.

Będzie edukacja seksualna w szkołach

Wiceminister oświaty Gražvydas Kazakevičius oświadczył, że 1 000 pedagogów mają odpowiednie kwalifikacje do nauczania edukacji seksualnej w szkołach. Nauczyciele zostali przeszkoleni według obowiązującego od września 2017 r. nowego programu zdrowia i edukacji seksualnej.

Kazakevičius poinformował, że pedagodzy mogą nauczać edukacji seksualnej według 45 programów.

Trzy Krzyże znów lśnią bielą

Jeden z symboli Wilna, 12-metrowy pomnik w kształcie trzech krzyży, ponownie stał się biały. W ciągu trwających 4 tygodni prac został odnowiony i przemalowany.

Jak powiedział Kęstutis Vaicekiūtis, szef spółki Grinda odpowiedzialnej za prace naprawcze, choć od ostatniej renowacji pomnika minęło ok. 5 lat, zmieniające się warunki pogodowe zdążyły w tym czasie poważnie uszkodzić ten ważny dla stolicy pomnik.

Brygita Łapszewicz

Dobra energia ponad granicami – pobyt młodzieży z Wilna w Wielkopolsce

50-osobowa grupa uczniów i nauczycieli z polskich szkół Wilna w dniach 3-10 czerwca zwiedziła Wielkopolskę w ramach projektu „Dobra Energia ponad Granicami”, prowadzonego przez Caritas archidiecezji poznańskiej i Fundację Enea na rzecz Polaków mieszkających na Litwie.

Grupa została zakwaterowana w ośrodku charytatywno-wypoczynkowym Caritas „Bojanowe Gniazdo” w Zaniemyślu. Wspaniała przyroda i dobra pogoda sprzyjały różnorodnym zajęciom, a jednocześnie rozwijaniu kondycji fizycznej. Młodzież i nauczyciele wzięli też udział w grach sportowych, m.in. siatkówce, piłce nożnej, splotwie kajakami itd.

Projekt miał na celu wsparcie kadry pedagogicznej z polskich szkół na Litwie poprzez szkolenia, m.in. z dydaktyki i metodyki. Nauczyciele uczestniczyli w różnorodnych lekcjach, zajęciach, spotkaniach, konferencjach w Katolickim Centrum Edukacji i Kultury im. św. Jana Pawła II w Śremie, zdobywając doświadczenia oraz dzieląc się swoimi umiejętnościami i wiedzą. Podczas warsztatów otrzymali pomoce dydaktyczne, które można wykorzystać w nauczaniu dzieci i młodzieży. Zawdzięczając wspaniałej współpracy dyrekcji szkoły i grona pedagogicznego, nauczyciele zdobyli

pożyteczny materiał dydaktyczny i metodyczny. Dziękujemy ks. kanclerzowi Ryszardowi Adamczykowi, dyrektorom placówki oświatowej p. Grażynie Tokarek oraz p. Jakubowi Kozikowskiemu za wspaniałą organizację zajęć w szkole i poza szkołą, za warsztaty integracyjne w Serdecznej Osadzie, wszystkim nauczycielom i pracownikom Centrum Katolickiego w Śremie za szkolenia i spotkania. Zostały również zorganizowane warsztaty z psychologii i na temat uzależnień. W tym zakresie odbyły się prelekcje i spotkania, podczas których omówiono tematy rozwoju człowieka, kryzysy wiekowe. Nauczyciele zwiedzili Katolicki Ośrodek Wychowania i Terapii Uzależnień, prowadzony przez Caritas archidiecezji poznańskiej. W Wierzenicy dyrektor p. Patryk Kowalski zapoznał nauczycieli z działalnością ośrodka dla młodzieży, specjaliści opowiedzieli o terapii uzależnień, o mitach i faktach dotyczących nałogów, o roli rodzica i pomocy dziecku w procesie leczenia, o prewencji.

Projekt został skierowany



Wspaniała przyroda i dobra pogoda sprzyjały różnorodnym zajęciom, a jednocześnie rozwijaniu kondycji fizycznej

również do uczniów. Jego celem było umożliwienie wyjazdów edukacyjnych oraz udziału w warsztatach muzycznych, ceramicznych, gastronomicznych, w eksperymentach. Swoje zdolności artystyczne uczniowie Progimnazjum i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie zaprezentowali wraz z uczniami z Poznania i Śremu podczas koncertu „Polska! Biało – Czerwoni ponad Granicami!”, który miał miejsce 6 czerwca w

Katolickim Centrum Edukacji i Kultury im. św. Jana Pawła II w Śremie. Dzięki profesjonalizmowi, zmysłowi artystycznemu i werwie dyrektora Szkoły Muzycznej w Śremie p. Krzysztofa Mylera i jego pomocników oraz całej ekipy, pracującej nad programem koncertu, to było niesamowite widowisko muzyczne, poświęcone 100-leciu odzyskania przez Polskę niepodległości.

str. 7 >>



Swoje zdolności artystyczne uczniowie Progimnazjum i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie zaprezentowali wraz z uczniami z Poznania i Śremu podczas koncertu „Polska! Biało – Czerwoni ponad Granicami!”

ze str. 6 » **Dobra energia ponad granicami – pobyt młodzieży z Wilna w Wielkopolsce**

Po koncercie mieliśmy krótkie spotkanie z bliskimi przyjaciółmi p. Ryszardem i Krystyną Liminowiczami z Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej Oddział w Poznaniu. Młodzież i nauczyciele ze szkół m. Wilna uczestniczyli w warsztatach historycznych, w Murowanej Goślinie obejrzeni widowisko plenerowe o powstaniu wielkopolskim, poznali polską historię i kulturę u źródeł, zwiedzili stolicę Wielkopolski, Poznań i stolicę Polski, Warszawę. Uczniowie i nauczyciele z Wilna zwiedzili Stary Rynek z renesansowym ratuszem, poznańską farę, w Bramie Poznania obejrzeni prezentacje historii Ostrowa Tumskiego. Mieli też szczególną okazję do zwiedzania katedry poznańskiej, ponieważ oprowadzał grupę biskup Grzegorz Balcerek. Natomiast w Warszawie grupa z Wilna zwiedziła m.in. Krakowskie Przedmieście, Plac Piłsudskiego, Grób Nieznanego Żołnierza, Łazienki Królewskie, Muzeum Powstania Warszawskiego. Podczas całego pobytu, przed, w czasie i po realizacji projektu stale towarzyszyli nam ludzie, którzy obdarowywali nas swoimi hojnymi sercami. Dyrektor ośrodka charytatywno-wypoczynkowego Caritas „Bojanowe Gniazdo” p. Piotr Szczepaniak w Zaniemyślu dbał, aby każdy z nas czuł się uszczęśliwiony i zadowolony, towarzyszył nam od pierwszej chwili wraz z innymi przedstawicielami i pracownikami Caritasu. Pani Maria Kardaś opiekowała się nami jak matka. Dyrektor Caritas archidiecezji poznańskiej ks. Marcin Janeczek przez cały pobyt wspomagał fizycznie i duchowo, odprawiał msze święte.

Ta wspaniała i jednocześnie pożyteczna przygoda nie miała by miejsca, gdyby nie sponsorzy, którzy wsparli finansowo nasz pobyt i całe przedsięwzięcie. Jesteśmy wdzięczni prezesowi Spółki Enea Operator, inicjatorowi projektu panu Andre-

jowi Kojro oraz rzecznikowi spółki pani Danucie Tabace za możliwość udziału w realizacji projektu „Dobra Energia ponad Granicami”. Dziękujemy serdecznie prezesowi Fundacji Enea p. Sławomirowi Krenczykowi oraz członkiniom zarządu p. Agacie Goor i p. Joannie Sobótce. Na zakończenie kilka wypowiedzi uczniów, którzy dzielą się swoimi wrażeniami o pobycie.

„Po przyjeździe zakwaterowaliśmy się w cudownym ośrodku „Bojanowe Gniazdo”. Każdego dnia czekały na nas różne niespodzianki. Mieliśmy okazję pływać, skakać i zjeżdżać na dmuchańcach, integrować się przy ognisku i kielbaskach. Pyszna kuchnia, bogaty plan zajęć, mili i uprzejmi ludzie”

„Najbardziej będzie mi brakowało tej ciepłej atmosfery i ludzi, których poznałam”

„Nawiązaliśmy kontakt z rówieśnikami z Centrum Katolickiego w Śremie. Mamy nadzieję, że kontakt będzie trwał”

„Niezwykle dużo dała mi ta wycieczka, ponieważ poznałam wiele nowych miejsc i mnóstwo osób, z którymi chciałabym w dalszym ciągu utrzymywać kontakt”

„Cały czas byli z nami ksiądz Marcin, pan Piotr i inni przedstawiciele Caritasu. To był wspaniale spędzony czas”

„Najbardziej pożyteczne dla mnie były warsztaty muzyczne. A jak czarujący był udział w koncercie! Pan Krzysztof dodał kilka instrumentów do aranżacji naszych piosenek, co było bezsprzecznie trafnym pomysłem. Gdy koncert do-

biegł końca, a wszystkie emocje nieco opadły, to było zarazem dziwne i niesamowite uczucie oraz wzruszająca chwila. Bez wątplenia chciałabym tu kiedyś wrócić”

Młodzież i nauczyciele z Wilna poznali i poczuli tę wspaniałą energię Wielkopolski! Dziękujemy! □

Alina Masztaler
Fot. archiwum



„To był wspaniale spędzony czas” – mówią uczniowie



Młodzież i nauczyciele z Wilna poznali i poczuli tę wspaniałą energię Wielkopolski!

SPRINTEM

MŚ 2018: rekordowa oglądalność meczów

Mimo nieobecności piłkarzy Włoch w mistrzostwach świata w Rosji oglądalność turnieju osiąga rekordowy poziom—poinformowała grupa telewizyjna Mediaset, posiadająca wyłączne prawa do transmisji mundialu. Pierwsze 36 meczów obejrzało średnio ok. 4 mln Włochów, podczas gdy w 2014 roku średnia oglądalność wyniosła 3,5 mln.

Real nie dla Lewandowskiego

„Z pewnością Lewandowski jest świetnym środkowym napastnikiem, ale nie mogę sobie wyobrazić, że kiedykolwiek znajdzie się w Realu Madryt”—stwierdził Valदानo, mistrz świata z 1986 roku. W przeszłości Argentyńczyk był nie tylko piłkarzem, a potem szkoleniowcem Realu, ale także dyrektorem sportowym stołecznego klubu.

MŚ 2018: król Hiszpanii na Łużnikach



Król Hiszpanii Filip VI Burbon przyłeci do Moskwy i z łoży stadionu Łużniki będzie oglądał w niedzielę mecz 1/8 finału piłkarskich mistrzostw świata, w którym reprezentacja jego kraju zmierzy się z gospodarzem turnieju Rosją. Hiszpania zajęła pierwsze miejsce w grupie B, po tym jak zremisowała z Portugalią 3:3, pokonała Iran 1:0 i na zakończenie zremisowała z Marokiem 2:2. Rosja była druga w grupie A, za Urugwajem. Pokonała Arabię Saudyjską 5:0, Egipt 3:1 i uległa zespołowi z Ameryki Płd. 0:3.

Mistrzostwa w Rosji już bez mistrzów!

Niemcy, obrońcy tytułu mistrzów świata, sensacyjnie przegrali z Koreą Południową 0:2 i żegnają się z mundialem już po fazie grupowej. Dalej awansowała natomiast Brazylia.

Do tej pory wszystko toczyło się w Rosji zgodnie z planem. Owszem, były jakieś małe niespodzianki. Męczyli się Portugalczycy i Hiszpanie z Marokiem i Iranem, męczyła Argentyna z Islandią i Nigerią, ale końcem końców gdy przychodziło co do czego z grup do fazy 1/8 finału przechodzili ci, którzy w przedturniejowych prognozach ekspertów przechodzić mieli.

Wydawało się, że dokładnie ten sam scenariusz dotyczyć będzie również Niemców, zwłaszcza po tym, gdy w swoim starym stylu, czyli w ostatniej akcji doliczonego czasu gry zdobyli gola i pokonali Szwedów 2:1. A musieli ich pokonać, bo po falstarcie i niespodziewanej porażce na inaugurację na moskiewskich Łużnikach z Meksykiem 0:1 od razu postawili się w sytuacji podbramkowej.

Wygrana ze Skandynawami zdawała się stanowić przełom, po którym niemiecka maszyna trenera Joachima Loewa miała zaskoczyć. Wystarczyło jej jeszcze ogrzać będącą w Rosji bez punktu Koreę Południową, by pewnie wkroczyć do drugiej fazy. A w to mało kto zdawał się wątpić.

Tymczasem mijały kolejne minuty meczu w Kazaniu, Niemcy owszem przeważali, starali się zamykać Koreańczyków na ich połowie, ale klarownych sytuacji zbyt wiele nie stwarzali i wciąż było 0:0.

Azjaci czasem z obłączenia się wyrwali, całkiem groźnie kontrowali, ale w 90 minucie, gdy sędzia doliczył jeszcze



Kibice brazylijscy na Placu Czerwonym w Moskwie

Fot. autor

6 dodatkowych minut i tak większość obserwatorów nie wątpiła, że to Niemcy pewnie znów w końcówce zrobią swoje. Tymczasem w pierwszej z doliczonych minut róg wywalczyli Koreańczycy i po dwóch przebitkach w polu karnym Kim trafił do siatki.

Azjaci i ich kibice oszaleli ze szczęścia, ale sędzia asystent wskazał spalonego i gola nie uznał. Niemcy na chwilę ochłonęli i uwierzyli, że nic złego stać im się nie może. Tymczasem sygnał od sędziów systemu VAR zalecił głównemu obejrzenie powtórki, po której ten nie miał wątpliwości. Gol był prawidłowy i wskazał na środek. Nawet jednak wtedy Thomas Muller pokazywał na palcach swoim kolegom, że mają sześć minut i dadzą radę strzelić dwa gole.

Ruszyli do przodu wszyscy, nawet bramkarz Manuel Neuer. Stracili jednak piłkę, w stronę pustej niemieckiej bramki posłał ją jeden z koreańskich obrońców, przed nią dopadł ją Son i ku eksta-

zie swoich kibiców wpakował do siatki. Sensacja stała się faktem. Niemcy wracają do domu, a smakosze już ostrzyli sobie pazurki na ich pojedynek z Brazylią. Ta, by awansować, nie mogła w Moskwie na Stadionie Spartaka przegrać z Serbią. Serbowie, którzy tradycyjnie bratali się na moskiewskich ulicach, w barach i rzecz jasna na stadionie z Rosjanami utwierdzając odwieczną przyjaźń tych narodów mogli liczyć na duże wsparcie trybun. Co rusz słychać było w Moskwie to Rassija to Serbija, ale nie pomogło. Canarinhos zagrali mądrze taktycznie, pewnie w obronie i skutecznie z przodu i pewnie wygrali 2:0 ku radości swoich fanów, którzy bawiąc się na Placu Czerwonym byli nie lada atrakcją dla przechodniów.

W kolejnych parach 1/8 zmierzą się zatem Brazylia z Meksykiem i Szwecja ze Szwajcarią. □

Jarosław Tomczyk,

Specjalnie dla „Kuriera Wileńskiego”
Moskwa

F1: Kubica na pierwszym treningu na Red Bull Ringu

W niedzielę na Red Bull Ringu w Spielbergu zostanie rozegrany wyścig Formuły 1 o Grand Prix Austrii. Dziś, w pierwszej sesji treningowej w ekipie Williams będzie jeździł Robert Kubica, kierowca testowy tego teamu. Tak jak w ostatnich dwóch latach, GP Austrii będzie dziewiątą rundą mistrzostw świata. Po ośmiu liderem jest broniący tytułu Brytyjczyk Lewis Hamilton z Mercedesa, który po zwycięstwie w ostatnią niedzielę w Grand Prix Francji w Le Castellet wrócił na pierwsze miejsce i ma 14 pkt przewagi nad Niemcem Sebastianem Vettelem z Ferrari.

Formuła 1 wróciła na austriacki tor w 2014 roku po jedenastu latach przerwy. Ostatni wyścig przed przerwą w 2003 roku wygrał Niemiec Michael Schumacher w barwach Ferrari.

W 2014 i 2015 roku wygrał Niemiec Nico Rosberg z Mercedesa. Dwa lata temu Niemiec także prowadził przed finiszem, ale na ostatnim okrążeniu został wyprzedzony przez drugiego kierowcę zespołu Mercedes GP Hamiltona. W trakcie manewru doszło do kolizji bolidów, Brytyjczyk miał mniejsze uszkodzenia

i jako pierwszy dojechał do mety, zaś Niemiec z wyraźnymi problemami technicznymi jechał już znacznie wolniej i zajął dopiero czwarte miejsce. Rok temu na Red Bull Ringu triumfował Fin Valtteri Bottas z zespołu Mercedes. Drugie miejsce w Spielbergu zajął Vettel, a trzecie Australijczyk Daniel Ricciardo z Red Bulla. Na czwartej pozycji uplasował się Hamilton.

Dawny tor Osterreichring, znajdujący się niedaleko miasta Zeltweg, został zmodernizowany w połowie lat 90. według projektu Hermanna Tilke. Na obiekcie, na którym wprowadzone zostały rygorystyczne normy bezpieczeństwa FIA, od

1997 do 2003 roku rozgrywano wyścigi F1. Pierwszy w 1997 roku wygrał Kanadyjczyk Jacques Villeneuve. Przebudowę sponsorowała austriacka firma telekomunikacyjna i dlatego do 2003 roku tor nazywał się A1-Ring. Był krótszy od poprzedniego, miał 4,326 km w porównaniu do pierwotnej długości 5,942 km. Niedzielnego wyścigu zapowiada się emocjonująco, walkę o zwycięstwo zapowiada Vettel, który stracił prowadzenie we Francji. Obecnie sytuacja w klasyfikacji generalnej F1 jest odwrotna niż w 2017 roku, gdy Hamilton tracił do Vettela 14 pkt. Teraz Vettel traci do rywala dokładnie tyle samo punktów. ◻



W pierwszej sesji treningowej w ekipie Williams będzie jeździł Robert Kubica Fot. archiwum

MŚ 2018: trzeci samobójczy gol bramkarza w historii

Samobójczy gol Szwajcara Yanna Sommera ze środowego meczu z Kostaryką (2:2) jest dopiero trzecim uzyskanym w piłkarskich mistrzostwach świata przez bramkarza. Oprócz niego na liście pechowców figurują tylko Noel Valladares i Andoni Zubizarreta.

Tuż przed końcem spotkania w Niżnym Nowogrodzie sędzia podyktował rzut karny dla Kostaryki. Po mocnym strzale Bryana Ruiza piłka odbiła się od poprzeczki, a następnie trafiła w plecy leżącego na ziemi po interwencji Sommera i wpadła

do siatki. Do Szwajcara trudno mieć pretensje; po prostu znalazł się w niewłaściwym miejscu w złym momencie. Inaczej trzeba ocenić postawę golkiperów w dwóch pozostałych przypadkach samobójców. Cztery lata temu w MŚ w Brazylii w grupowym meczu Francji z Hondurasem napastnik „Trójkolorowych” Karim Benzema trafił piłką w słupek, a ta uderzyła następnie w rękę znajdującego się przy drugim słupku zdezorientowanego Noela Valladaresa, który opanował ją dopiero za linią bramkową. W tym momencie po

raz pierwszy w historii mundialu zastosowanie znalazła technologia „goal-line”, która wskazała, że piłka przekroczyła linię i sędzia zaliczył gola.

Największą winę za utratę samobójczej bramki ponosi jednak Hiszpan Andoni Zubizarreta. W spotkaniu z Nigerią w MŚ 1998 roku po zagranii Garby Lavalala wzdłuż linii bramkowej interweniował tak nieszczęśliwie, że lecącą po ziemi piłkę skierował prawą ręką do siatki. Był to gol wyrównujący na 2:2, a ostatecznie jego zespół doznał porażki 2:3. ◻

SPRINTEM

WTA: Radwańska awansowała bez gry



Kontuzja Czeszki Petry Kvitovej sprawiła, że Agnieszka Radwańska awansowała w środę bez gry do ćwierćfinału tenisowego turnieju WTA na kortach trawiastych w Eastbourne. Organizatorzy poinformowali, że Kvitova, dwukrotna mistrzyni Wimbledonu (2011, 2014), narzeka na uraz nogi i z tego powodu oddała spotkanie walkowerem.

NBA: Gortat w Los Angeles Clippers

Po pięciu latach gry w Washington Wizards Marcin Gortat trafił do Los Angeles Clippers. Stołeczny klub wymienił polskiego jedynaka w koszykarskiej lidze NBA na rozgrywanego Austina Riversa. Sezon 2017/18 był jedenastym Gortata w NBA. Zagrał we wszystkich 82 spotkaniach, w których zdobywał średnio 8,4 pkt i miał 7,6 zbiórek—to znacznie mniej niż w poprzednich latach.

Maradona potrzebował pomocy

Słynny przed laty argentyński piłkarz, 57-letni Diego Maradona potrzebował pomocy medycznej po meczu jego reprezentacji z Nigerią w mistrzostwach świata. Jednocześnie w miejscowych mediach zaprzeczył, że trafił do szpitala. W Sankt Petersburgu Argentyna wygrała z Nigerią 2:1, a bramkę na wagę awansu do 1/8 finału strzelił Marcos Rojo w 86. minucie. W 1/8 finału Argentyna zagra z Francją.

**Strony przygotował
Witold Janczys**

O TYM WARTO WIEDZIEĆ

Smaczny sposób na zszargane nerwy



Szwajcarscy naukowcy udowodnili, że wystarczy zjadać 40 gramów gorzkiej czekolady dziennie, by już po upływie dwóch tygodni zauważyć zdumiewające efekty jej działania. Jak się okazuje, to smaczny sposób, by skutecznie obniżyć poziom hormonów stresu. Za włączeniem czekolady do diety przemawia również fakt pozytywnego wpływu obecnych w jej składzie antyoksydantów na układ krążenia narażony na szwank przez zszargane nerwy. Pamiętajmy jednak, by wybierać tę z dużą ilością kakao (minimum 70 proc. składu).

Zwalczyc stres

Joga uznawana za trening ciała i ducha to świetny sposób, by rozluźnić zmęczone mięśnie i oczyścić umysł. Umiejętnie praktykowana pozwala dość szybko się odprężyć i wyciszyć, poprawia samopoczucie, obniża ciśnienie krwi, hamuje proces nadmiernej produkcji kortyzolu, a także pozytywnie wpływa na ogólny stan zdrowia.

Dobroczynne offline

Nadmierne korzystanie z nowoczesnych technologii plasuje się w czołówce czynników wywołujących silny stres, dlatego przynajmniej raz na jakiś czas warto odłożyć nieustannie towarzyszące nam gadżety, odłączyć się od sieci i docenić zapomniane zalety życia offline. Zdaniem psychologów największe zagrożenie stanowią dla nas media. społecznościowe.

Zdrowy egoizm – jak nauczyć się asertywności?

W zależności od tego, w jakim znajdujemy się środowisku, pełniemy różne role społeczne. Jesteśmy dzieckiem, rodzicem, partnerem, szefem lub pracownikiem.

Od tego, w której roli obecnie się realizujemy, zależy to, czego się od nas oczekuje. Każdy ma wobec nas inne wymagania, a gdzie w tym wszystkim jesteśmy my? Jak nie zatracić się w powinnościach wobec innych i żyć w zgodzie ze sobą?

Bycie asertywnym to nie tylko umiejętność mówienia „nie”. Asertywność to sztuka wyrażania swoich myśli, uczuć, nieukrywanie własnych wartości, mówienie o swoich potrzebach, oczywiście z zachowaniem szacunku do drugiej osoby, bez agresji i manipulacji. Każdy ma prawo do własnego zdania, ale też nie każdy musi się z nim zgadzać.

Bycie asertywnym daje nam wewnętrzny spokój i poczucie, że żyjemy w zgodzie ze sobą i swoimi zasadami. Nietrudno jednak wpaść w pułapkę nadmiernej uprzejmości lub dać się zmanipulować. Dlatego tak istotne jest, by uświadamiać sobie, co tak naprawdę jest dla nas ważne i czy nasze decyzje wpływają z nas samych, a nie są wynikiem nadmiernej uległości. Przede wszystkim musisz wiedzieć, że masz prawo do własnych potrzeb i realizowania ich bez wyrzutów sumienia. Musisz być świadomy swoich wartości, postaw, preferencji i nie mieć poczucia winy, że są odmienne niż innych.

Kiedy już uświadomisz sobie, co jest dla ciebie ważne, nie bój się o tym mówić. Nie narzucaj innym swojego zdania, nikt przecież nie lubi być manipulowany, ale jeżeli się z kimś nie zgadzasz, nie ukrywaj tego. Najwięcej konfliktów wynika z braku komunikacji i niezrozumienia siebie nawzajem. Mów o swoich uczuciach, myślach, nie

obawiaj się, że są inne niż twoje – go rozmówcy.

Uwikłani w przyzwyczajenia i konwenanse lub pod wpływem strachu przed reakcją otoczenia często zgadzamy się z kimś, choć nie jest to zgodne z naszymi przekonaniami. Nie mówimy całej prawdy (bądź nie zdradzamy jej w ogóle), by nie narazić się na krytykę czy odrzucenie. Przyjmujemy czyjeś zdanie i podajemy je jako własne, aby nie musieć tłumaczyć się ze swojej odmiennej decyzji. Dla wygody ulegamy czymś namowom i pozwalamy się wykorzystywać. Zatracamy siebie, mówiąc to, co ktoś chce usłyszeć.

Dysonans wynikający z różnic między tym, co czujemy, a

leś na to ochoty i nie wiedziałeś potem, jak się z tego wypłatać? Czy kiedy ktoś poprosi cię o coś, czego nie możesz lub nie masz ochoty zrobić, natychmiast szukasz w głowie dobrej wymówki, najlepiej na tyle poważnej, by twój rozmówca się nie obraził, a nawet zaczął współczuć, że choć tak bardzo chcesz mu pomóc, to nie masz jak?


Odmawiaj, jeżeli nie masz na coś ochoty. Pamiętaj, że nie musisz się tłumaczyć ze swoich decyzji. To, że nie chcesz czegoś dla kogoś zrobić, nie powinno wzbudzać w tobie wyrzutów sumienia. Trzeba być altruistą i pomagać innym, ale nie można dać wejść sobie na głowę. Zatrącasz wtedy siebie, stajesz się



Asertywność to sztuka mówienia o swoich potrzebach z zachowaniem szacunku do drugiej osoby **Fot. archiwum**

co – mimo wszystko – robimy, sprawia, że męczymy się ze sobą, nie czujemy, że mamy moc sprawczą i silną osobowość, a przez to wpadamy w kompleksy i jeszcze chętniej poddajemy się woli innych. To błędne koło osłabia naszą psychikę. Nie wolno nam wpaść w pułapkę ulegania, bo zatracamy w tym wszystkim siebie.

Czy zdarzyło ci się zgodzić na coś, mimo iż w ogóle nie mia-

marionetką w ręku innych. Jeżeli zaczniesz komuś ulegać, mimo iż jest to niezgodne z twoimi wartościami, ludzie zaczęną dostrzegać twoją niestałość i niepewność siebie. Zobaczą, jak łatwo jest wyrzucić na tobie presję i jak bardzo jesteś podatny na sugestię otoczenia. Sprawi to, że nie będziesz traktowany poważnie, a gdy tylko nadarzy się okazja, zostaniesz wykorzystany. 

Jak budować relacje w rodzinie?

Relacje między rodzicami a dziećmi bywają różne. Idealny styl życia rodzinnego składa się z serdecznych stosunków między samymi rodzicami, między rodzicami a dziećmi, a także między samym rodzeństwem.

Relacje w rodzinie powinny być oparte na wzajemnym porozumieniu, szacunku, zaufaniu i lojalności. Zdarza się jednak, że różnica pokoleń bądź nabyte nieprawidłowe zachowania stanowią barierę niemożliwą do pokonania – relacje są wtedy patologiczne, pozbawione życziwej więzi. Jak dbać o dobre relacje z rodzicami?

Tak naprawdę nie można jednoznacznie określić wzorcowych relacji z rodzicami. Są różne uwarunkowania rodzinne, mentalne i wychowawcze. Na pewno zmieniły się zasady, na których opierają się rodzice w relacjach z dziećmi. Istnieją rodziny, w których nie panują wzajemne serdeczne stosunki, wola narzucana jest siłą słowną i fizyczną, nie ma poszanowania jednostki, nie są okazywane pozytywne uczucia i nie są wysłuchiwane opinie dzieci. W takim przypadku relacje dzieci z rodzicami opierają się głównie na zaspokajaniu ich potrzeb życiowych i materialnych. W momencie usamodzielnienia się dzieci, relacje te bywają zrywane ostatecznie.

Istnieją jeszcze co najmniej dwa patologiczne rodzaje relacji z rodzicami, skrajne wobec siebie, a stanowią o jednym problemie wychowawczym – zaangażowaniu rodziców w życie dziecka.

Zbyt aktywne zaangażowanie i kontrolowanie dziecka pod każdym względem skutkuje odsunięciem się dziecka od rodziców – dziecko szuka miejsca dla siebie i chce dokonywać własnych wyborów.

Brak zaangażowania w życie dziecka, jego relacje z kolegami czy nawet postę-



Relacje w rodzinie powinny być oparte na wzajemnym porozumieniu, szacunku, zaufaniu i lojalności **Fot. archiwum**

py w szkole. Powoduje to, że dziecko czuje się osamotnione i szuka instynktownie wzorców, które mogą okazać się dla niego nieodpowiednie.

W obu przypadkach kształtowanie osobowości dziecka odbywa się w sposób nieprawidłowy, aspołeczny. Oczywiście błędem jest także uogólnianie. Niektórzy rodzice uważają, że aktywne zaangażowanie (nawet porównywane z inwigilowaniem) lub jego brak są postrzegane na plus. Uczy to dzieci systematyczności, umiejętności podporządkowania się, dyscypliny, zadbania o siebie, odpowiedzialności i samodzielności.

Coraz częściej popularyzowane są stosunki partnerskie w rodzinie, których rodzice prawie na równi ze sobą stawiają swoje dzieci. Rodzice nie nakazują, są przyjaciółmi, zapewniają utrzymanie materialne i wsparcie moralne, ale wymagają szczerości i lojalności. Dzieci w partnerskiej rodzinie mają swoją wolę i decydują o swoich wyborach. Jeśli zaangażowanie rodziców w życie dziecka jest przez niego odbierane pozytywnie, można uznać relacje partnerskie jako idealne we

współczesnym świecie. Relacje z rodzicami najmocniejsze są we wczesnych latach życia dziecka. Niektórzy uważają, że rodzice powinni przekazać swoim pociechom wszystko, co mają najcenniejsze do 9. roku życia. Do tego momentu instynkt obserwacyjny dzieci jest najsilniejszy, automatycznie pochłaniają nie tylko wiedzę o otoczeniu i świecie, ale mimochodem zauważają pewne zachowania międzyludzkie, szczególnie te w swojej rodzinie, akceptują je i przyswajają jako te prawidłowe.

Wpływ ten z upływem lat stopniowo staje się mniejszy. Dlatego bardzo istotne jest, żeby „zdrowe” relacje rodzice-dzieci nawiązały się przed okresem dojrzewania, który powszechnie uważany jest za okres nastoletniego buntu. Obowiązkiem rodziców jest stworzenie na tyle głębokiej i mocnej więzi z dzieckiem (dziećmi), aby w okresie szkolnym nie poddawały się zbyt wpływowi otoczenia. To obowiązkiem rodziców jest tak wychować dziecko, by uważało ono zdanie i opinie rodziców za najbardziej wartościowe, bardziej niż rówieśników. □

O TYM WARTO WIEDZIEĆ

Wakacje bez rodziców? Jeszcze nie

Dziecko skorzysta z przyjemności kolonii, pod warunkiem, że nie odczuje wszechogarniającej tęsknoty. Kiedy ta go dopadnie, nic mu się nie będzie chciało, tylko schować pod kołdrę i przeczekać. Jeśli wyjazd nastąpi za wcześnie, dziecko może się czuć odrzucone przez rodziców, a to zaburza jego poczucie bezpieczeństwa.

Kiedy wysłać dziecko samo na wakacje

Łatwo poznać, że dziecko jest gotowe do wyjazdu, kiedy spontanicznie dopytuje się o kolonie, cieszy się. Najważniejszy jest tu zdrowy rozsądek.

Jeśli u siedmio-, ośmiolatka wyjazd wzbudza prawdziwe obawy czy płacz, lepiej poszukać dla niego półkolonii. W przypadku starszych, ale bojaźliwych dzieci, sami rodzice muszą zdecydować, czy i w jaki sposób chcą im pomóc przezwyciężyć strach.

Dziecko na obozie



Dla dziecka na koloniach czy na obozie najważniejsze jest to, jak się czuje w grupie rówieśników. Jeśli co dzień ogarnia je przemożna tęsknota za domem, to znaczy, że jeszcze nie dojrzało do samodzielnego wyjazdu na wakacje. Jak podkreślają psycholodzy, dla każdego małego człowieka chwila ta nadchodzi, kiedy indziej i jest związana z rozwojem emocjonalnym.

Strony przygotowała
Anna Pieszko



CZUWAJ!

Numer 232

Z kartek kalendarza ZHPnL

3 czerwca 2018 roku (niedziela) – Odbył się Dzień Dziecka na bazie leśnej 26 WSzH im. 13 Pułku Ułanów Wileńskich.

7 czerwca 2018 roku (czwartek) – Dotarła do nas smutna wiadomość – zmarła śp. Barbara Wachowicz-Napiórkowska. Zastępną przede wszystkim książkami propagującymi patriotyzm i biografiami wielkich Polaków: Mickiewicza, Sienkiewicza, Słowackiego, Żeromskiego czy Kościuszki. Stworzyła także serię „Wierna Rzeka Harcerstwa”, w której opisywała najważniejsze postaci polskiego ruchu harcerskiego. Była naszą wieloletnią przyjaciółką... Cześć Jej pamięci! Czuj! Czuj!

8 czerwca 2018 roku (piątek) Harcerki i harcerze z ZHPnL prowadzą zajęcia dla uczestników pieszej pielgrzymki śladami Ks. Józefa Obremskiego!


10 czerwca 2018 roku (niedziela) – Instruktorzy Związku Harcerstwa Polskiego na Litwie wypróbowały siebie w nowym empoi – jeździe konnej. Zbiórkę prowadziła p.m. Joanna Pietkiewicz, która w tym roku założyła drużynę wędrowniczą, która będzie się kształciła właśnie konno! Po jeździe drużyna rozpoczęła przyszykowania do obozów, a raczej ich wizytowania – unowocześniły arkusze wizytacyjne.

19-20 czerwca 2018 roku, (wtorek – środa) – Dzięki wsparciu Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie mieliśmy ogromny zaszczyt w Wilnie gościć harcmistrza Adama Niemkiewicza ze Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej na szkoleniach dla naszych harcerzy. Było to wielkim wyzwaniem: w ciągu paru wieczorów spróbować przekazać to, o czym druh czasami prowadzi szkole-

nia przez cały tydzień od rana do wieczora. Jednak usłyszeliśmy sporo kluczowych rzeczy, które będziemy wykorzystywali w realizacji naszych harcerskich marzeń/celów.

Dziękujemy także druhowi Arturowi Kołoszewskiemu za zrealizowanie tego wyzwania – szkolenia przez samego druha Adama w Wilnie.

Parę słów o druhu Adamie: Szef HOPR'u (Harcerskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe). Tak, to on zarządzał służbą medyczną harcerzy podczas Światowych Dni Młodzieży w Krakowie, w których też brał udział oraz to on poszukuje możliwości, aby liczna ekipa mogła pełnić służbę medyczną na Światowych Dniach Młodzieży w Panamie. Założyciel i szef stowarzyszenia „Morena” (od lat zajmuje się działalnością na rzecz młodzieży – więcej na <http://morena.org.pl/>) i tak, to jest jeden z tych harcerzy, których podziwiasz jak oni dają ze wszystkim radę.

Więcej o naszych przygodach znajdziesz na Facebooku – ZHP na Litwie! 



Instruktorzy Związku Harcerstwa Polskiego na Litwie wypróbowały siebie w nowym empoi – jeździe konnej



Harcerki i harcerze z ZHPnL prowadzą zajęcia dla uczestników pieszej pielgrzymki śladami Ks. Józefa Obremskiego! Fot. Joanna Pietkiewicz



Marynarze 8. Flotylli Obrony Wybrzeża pokazali dzisiaj harcerzom Związku Harcerstwa Polskiego na Litwie ZHP na Litwie oraz Wileńskiej Młodzieży Patriotycznej okręt wojenny ORP „KRAKÓW” Fot. wilno.msz.gov.pl

Harcerstwo to jednak magia!

„Jesteśmy harcerzami, chcemy Wam dzisiaj opowiedzieć o czymś nadzwyczajnym – czyli o harcerstwie” – właśnie te słowa usłyszałam, będąc uczennicą klasy 5B w szkole średniej imienia Szymona Konarskiego.

Wtedy po raz pierwszy zetknęłam się ze słowem harcerstwo i nawet nie zastanawiałam się nad tym, że może ono zmienić moje życie. Związek Harcerstwa Polskiego na Litwie jest organizacją młodzieży, a nie, jak się często mówi, dla młodzieży. Co w ogóle ci ludzie robią? Przecież większość z nich jest uczniami w szkole i muszą się uczyć, a nie jeździć sobie po lasach bądź spać w namiotach. Takie zdania słyszę często od osób, które w ogóle nie mają pojęcia, co to jest to harcerstwo. Zaś ci, którzy chociaż raz poczuli ciepło ogniska w lesie, zapach drzew w czasie porannej pobudki, urok organizowania biwaku, bycia w lesie w czasie ulewy nigdy nie powiedzą, że to jest coś nieciekawego w czasach, w których dużą część życia pochłaniają nam komputery lub jakieś inne gadzety.

A gdyby tak na serio zastanowić się, dlaczego harcerstwo przyciąga taką masę ludzi? Dlatego chcę opowiedzieć swoją historię, czyli jak się w to wciągnęłam. Jak już wspomniałam, usłyszałam o tym po raz pierwszy w piątej klasie i już wtedy ze swoją przyjaciółką postanowiłyśmy wstąpić i spróbować, co to takiego. Pierwsze biwaki i zbiórki tak naprawdę nie wywarły na mnie wielkiego wrażenia, gdyż byłam bardzo skromna, bałam się wypowiedzieć chociaż jedno słowo i dlatego było mi trudno z kimś się zaprzyjaźnić. Ale już po jakimś czasie poczułam do tego zapał i zrozumiałam, że posiadam w sobie wielką moc. Przyszła mi do głowy myśl, że prawdopodobnie harcerstwo szykuje ludzi do przyszłości. I rzeczywiście tak było, harcerstwo buduje w nas nie jedną, nie dwie cechy charakteru, a całą

masę. Dzięki możliwości wypowiadania się przed publicznością stałam się bardziej odważna, dzięki pisaniu planu zbiórek bądź biwaków odnalazłam w sobie kreatywność, zapoznałam się z dużą grupą osób, które zobaczyły we mnie potencjał, nauczyły iść do swego celu, nie zważając na to, ile bym musiała za to zapłacić. Harcerstwo uczy bycia liderem, daje możliwość przewodniczenia. Hasłem przemawiającym do wszystkich harcerzy jest „Bóg, Honor, Ojczyzna”. Właśnie takimi zasadami każdy z nas się kieruje. To uczy nas pomagać innym, wszystkim swoim bliźnim, bronić swego zdania i służyć Ojczyźnie, czyli być patriotami, nie zapominać tradycji swego kraju.

Spytałam kilku harcerzy i harcerek o ich historie wstąpienia do harcerstwa, czym ich ono zafascynowało i jakie zmiany zauważyli w sobie po przyłączeniu się do związku. Pierwszy odpowiedzi udzielił dh Andrzej, zastępowy próbnego zastępu „Zorza”:

„Okoliczności, w jakich wstąpiłem do harcerstwa tak naprawdę są bardzo dziwaczne i śmiesznie. Pewnego dnia szedłem ze swoją przyjaciółką do domu ze szkoły muzycznej, a ona zaczęła mi opowiadać o harcerstwie. Ja nie lubiłem tego tematu i powiedziałem jej, aby już więcej o tym nie mówiła. Ale ona chciała, abym tego spróbował i się ze mną założyła, że jeżeli następnego dnia będzie padał deszcz, to nie będę musiał wstępować do harcerstwa, ale jak nie zacznie padać, to jej nie odmówię. No i następnego dnia deszczu nie było, więc jasne, czym się to skończyło. Ale gdy coś się kończy, coś się musi zacząć, więc był to początek mojej harcerskiej



Karina Dżisiewicz


podróży. Już od razu harcerstwo zafascynowało mnie swoją braterską atmosferą, której nigdy dotąd nie widziałem. Wszyscy pomagają sobie nawzajem, cieszą się każdą chwilą i chcą z niej wynieść jak najwięcej. Tak naprawdę to wszystko i zmieniło mnie na lepsze. Spokojnie mogę się teraz dogadać z innymi i po prostu wykonać wiele rzeczy, o których wcześniej nie mogłem nawet pomyśleć. Więc, jak ktoś ma możliwość wstąpić do harcerstwa, to naprawdę to polecam. Czuwaj!”

Następną była dh Gabriela, drużynowa 1 Wileńskiej Drużyny Harcerek „Port”: „Tak naprawdę początek mojej drogi harcerskiej dla wielu nie jest ciekawy, ale to właśnie wtedy zmieniło się moje życie. Było to wtedy, gdy mój starszy brat zabrał mnie na obóz harcerski i to było coś niesamowitego. Poznałam wielu nowych przyjaciół, bawiliśmy się w różnorodne gry, a pierwsze ognisko w lesie zostało w pamięci do dziś. Najbardziej zafascynowała mnie ta rodzinna atmosfera, w której poczułam się jak w domu, ale też nie mogę ominąć stawiania sobie wysokich

celów, dzięki którym możemy osiągnąć swój własny szczyt górki”.

No i na koniec – dh Artur, komendant Związku Drużyn Harcerskich „Trop”: „O harcerstwie dowiedziałem się od swych przyjaciół. Zapraszali mnie na zbiórki, ale nie byłem tym zbyt zainteresowany, ale wszystko się zmieniło tuż po pójściu na pierwszą zbiórkę. Na początku podobały mi się różne gry, było ciekawie poznawać techniki harcerskie i innych harcerzy. Natomiast potem zrozumiałem, że za tymi gramami kryje się jakiś sens, że to nie jest prosta zabawa, lecz nauka poprzez grę. Także poznawałem harcerskie ideały, które każdego dnia stawały mi się coraz bliższe. W rzeczywistości jestem niezmiernie wdzięczny moim kolegom za to, że kiedyś wciągnęli mnie do tego harcerstwa, gdyż pomogło mi to w odnalezieniu moich nowych talentów, o których nawet nie wiedziałem, a kształcenie się poprzez zdobywanie stopni i sprawności zapewniło rozwój wszechstronny, co także pomogło mi w wyborze studiów”.

Harcerstwo nie jest zwykłą zabawą, jest czymś, przez co stajemy się lepsi, właśnie w taki sposób staramy się nauczać nasze przyszłe pokolenie: pokazując, że jest o wiele ciekawiej spędzić czas na łonie przyrody ze swoimi przyjaciółmi niż przy komputerze w wirtualnej rzeczywistości.

„Harcerstwo to ruch ludzi zawsze młodych, kroczących z innymi szeroką drogą postępu.” (Maria Staszewska) 

Karina Dżisiewicz

Redaktorki gazety harcerskiej:

pwd. Joanna Mikulska, dh. Iwona

Kazakiewicz, dh. Magdalena Gryniiewicz

Kinoman: „Ocean’s 8“, czyli niezawista ósemka

– Nie robicie tego ani dla mnie, ani dla siebie. Gdzieś na świecie 8-letnia dziewczynka marzy teraz o karierze kryminalistki. Robicie to dla niej – dopinguje swoje współpracowniczki Debbie Ocean (Sandra Bullock) na moment przed wielkim rabunkiem. Korzystając z odbywającej się w Metropolitan Museum słynnej gali mody, szajka bohaterki zamierza wykraść naszyjnik Cartiera wart 150 milionów dolarów. Ryzykowna gra toczy się więc o podwójną stawkę – chęć sowitego zarobku idzie w parze z potrzebą emancypacji. „Ocean’s 8“ udowadnia, że dziewczyny potrafią łamać prawo z równą skutecznością i wdziękiem co faceci.

Debbie stała do tej pory w cieniu brata, legendarnego kanciarza Danny’ego (George Clooney), który – jak pewnie wiecie – wraz z kumplami puścił w skarpetkach niejednego właściciela kasyna. Trzy filmy o jego przygodach zgarnęły na całym świecie ponad miliard dolarów,




Debbie Ocean wraz z ekipą organizuje skok stulecia na biżuterię podczas dorocznej gali w nowojorskim muzeum sztuki **Fot. archiwum**

wskrzeszając przy okazji gatunek komedii złodziejskiej. W myśl zasady, że lepsze jest wrogiem dobrego, reżyser i współscenarzysta nowej wersji Gary Ross („Igrzyska śmierci“) nie majstruje zbyt przy sprawdzonych formułach. Zgodą, pojawił się feministyczny pazur, zmieniła się także sceneria (dystygowany Nowy Jork zastąpił luksusową świątynię kiczu Las Vegas). Poza tym wszystko po staremu: tytułowa drużyna świeci od hol-

lywoodzkich gwiazd, plan rabunku jest prawie tak skomplikowany jak instrukcja obsługi rakiety kosmicznej, są supernowoczesne gadzety i garderoba od najwykwintniejszych projektantów. Glamour na sto dwa. Nawet muzyka Daniela Pembertona – energetyczna mieszanka jazzu, funku i elektroniki – brzmi, jakby wyszła spod pięciolinii dotychczasowego kompozytora cyklu, Davida Holmesa. Dzieło Rossa nie sposób odmówić lek-

kości oraz dobrego tempa akcji, dzięki czemu film ogląda się z przyjemnością i bez znużenia. Po seansie trudno jednak oprzeć się wrażeniu, że „Ocean’s 8“ to same puste kalorie. Postacie są ledwie naszkicowane, fabuła cierpi na brak porządnego czarnego charakteru, zaś przygotowania do akcji, podobnie jak i sam skok przebiegają w zaskakująco miłej, spokojnej atmosferze. Niby od początku wiadomo, że bohaterkom włos z głowy spaść nie może. Twórcy nawet przez moment nie próbują jednak zasiać w widzach wątpliwości co do powodzenia misji. Każdy problem udaje się ekspresowo rozwiązać, a nieliczne konflikty personalne nie wpływają na atmosferę w grupie. W efekcie napięcia jest tu tyle co w zepsutym gniazdku elektrycznym.

Film do obejrzenia jest w „Forum Cinemas Vingis“ do 4 lipca codziennie o godz.: 17.05, 19.10 i 21.40. 

Opr. E. J.

Tam się warto wybrać

Letnie spotkanie z poezją śpiewaną

Dziś, 29 czerwca, w Domu Polskim w Nowych Świącianach odbędzie się Letnie Spotkanie z Poezją Śpiewaną „Nie zamykajcie proszę drzwi”. Dla gości wystąpią: krakowski poeta i bard Paweł Orkisz oraz Jarosław Królikowski i Jolanta Grynicz (Polskie Studio Teatralne w Wilnie).

Początek o godz. 18.00. Wstęp wolny.

Jubileuszowy zlot Polaków na Litwie

Dziś, 29 czerwca, we wsi Gawejki w rejonie wileńskim rozpocznie się XXX Turystyczny Zlot Polaków na Litwie. Będzie to doskonała okazja, by przypo-

mnąć początki zrzeszonej turystyki rodaków na Litwie, spotkać dawnych przyjaciół, uściśnić rękę legendom i twórcom pierwszych zlotów. Będzie to także dla wielu Polaków na Litwie w pewnym sensie sentymentalna podróż w przeszłość. W czasy, gdy nie było „komórek” i wszechobecnego konsumpcjonizmu, a ludzie spotykali się na łonie natury, żeby rozmawiać twarzą w twarz lub uprawiać sport.

Przybycie od godziny 17.00. Uroczyste otwarcie o 20.00. Impreza potrwa do 1 lipca.

Jump Vilnius

W sobotę, 30 czerwca, wileńska aleja Giedymina zamieni się w profesjonalnie urządzonej przestrzeń do uprawiania spor-

tu oraz zabaw w ramach święta Jump Vilnius. Inicjatorką projektu jest Airinė Palšytė, rekordzistka Litwy i europejska mistrzyni skoków w górę.


Oprócz zabaw i rywalizacji sportowych na gości czeka też występ młodych gwiazd litewskiej sceny – Beatrich oraz Ievy Zasimauskaitė. Więcej informacji i dokładny program imprezy można znaleźć na Facebooku.

Początek o godz. 12.00. Wstęp wolny.

Film „Piękni przegrani: inny świat”

W niedzielę, 1 lipca, wileńskie kino Pasaka zaprasza do obejrzenia filmu dokumentalnego „Nuostabieji lūzeriai: kitas pasaulis“ („Piękni przegrani: in-

ny świat”) w reżyserii Arūnasa Matelisa. Dla większości z nas kolarze, którzy podczas wyścigów nie opuszczają peletonu, są zwykłymi przegranymi. Nazywa się ich Sancho Pansami zawodowego kolarstwa. Jadą w ogonie wyścigu, nie mając prawa do osobistych zwycięstw i poświęcając swoją karierę, by pomóc kolegom z drużyny. W dokumencie oglądamy świat wyścigów oczami lekarzy, upchniętych w klaustrofobicznie małym samochodzie z rannymi kolarzami. Ich praca podczas wyścigu przypomina działania wojenne, są pod ostrzałem, na pierwszej linii frontu.

Początek seansu o godz. 19.30. Bilety w cenie 6 euro. 

Opr. B. Ł.



6.00 Hymn Republiki Litewskiej.
6.05 Dzień dobry, Litwo.
9.05 S. "Stary".
10.05 S. "SOKO Stuttgart 6".
10.50 S. "Komisarz Reks".
11.40 Styl.
12.35 Telegra TV.
13.05 Spytajcie lekarza.
13.58 Loteria "Keno Loto".
14.00 Wiadomości.
14.15 Dzień dobry, Litwo.
16.00 Wiadomości.
16.30 S. "Siostry".
17.30 Wiadomości.
18.00 Pytanko.lt.
18.20 S. "Moonraker (JB12)".
20.25 Loteria "Keno Loto".
20.30 Panorama.
20.59 Loteria "Jega".
21.00 Dajmy czadu!
22.35 Inspektorzy przyrody
23.00 "Tylko twoimi oczyma" thriller akcji.
1.05 S. "SOKO Stuttgart 6".
2.00 Wiadomości radia LRT.



6.10 Program.
6.15 S. "Światło mego życia".
7.30 S. anim.
7.55 S. "Walker, strażnik Teksasu".
8.55 Program rozmów aktualnych.
10.55 Program humor.
11.25 S. "Akademia policji".
12.25 "Historie z życia wzięte".
13.25 S. "Pieśń życia".
14.25 S. "Dwa serca".
16.30 Dobry wieczór, Litwo.
17.35 Od... do...
18.30 Wiadomości.
19.30 KK2 piątek.
21.00 "Agenci 2" komedia akcji.
23.15 "Wszystkie dobre rzeczy" dramat krym.
1.05 "Chodź ze mną" thriller.



6.00 Hymn Republiki Litewskiej.
6.05 Wieczór muzyki jazzowej.
7.00 Moja ojczysta ziemia.
7.15 S. anim.
7.50 Droga klasztorów na Litwie.
8.20 Spójrz na zawód inaczej.
8.50 S. dok.
9.15 Dzień dobry, Litwo.
12.00 DW wiadomości w jęz. ros.
12.15 Stop taśma.
12.40 Teatr.
13.30 Wielkim planem.
14.15 Dźwięczący świat.
15.10 S. anim.
15.50 S. dok.
16.30 Dzień dobry, Litwo.
18.00 Zupa naukowa.
18.30 Dzieci Tysiąclecia Litwy.
19.30 S. "Tam, gdzie dom 4".
20.25 Sąd Kultury.
21.15 "Partner" dramat.
23.05 "Festiwal wileński 2017"; koncert.
0.35 DW wiadomości w jęz. ros.
0.50 Teraz na świecie.
1.20 Wieczór muzyki jazzowej.



6.10 Telesklep.
6.25 S. anim.
8.25 S. "Ostatni Mohikanin".
8.55 S. "W wirze miłości".
10.00 S. "To - moje życie".
12.00 S. "Lato, przyjdź tu".
13.00 S. "Poobiecana".
15.00 S. anim.
16.00 Wiadomości.
16.30 Pomoc TV.
18.30 Wiadomości.
19.30 "Bolt" anim.
21.20 "Co ty wiesz o swoim dziadku?" komedia.
23.30 "Conan-barbarzyńca" akcji/przygod.
1.40 "Porwanie" dramat akcji.



6.15 S. "Jedna za wszystkich".
7.25 S. "Sprawdzenie prokuratorów".
8.35 S. "44-ty oddział".
9.30 S. "Agenci sprawiedliwości".
10.30 S. "Cobra 11".
11.35 S. "Śmiertelna broń".
12.35 S. "Litejny VIII".
13.35 S. "Sprawdzenie prokuratorów".
14.50 S. "44-ty oddział".
15.50 S. "Agenci sprawiedliwości".
16.50 S. "Cobra 11".
17.55 S. "Śmiertelna broń".
18.55 S. "Litejny VIII"
20.00 Dzień Info.
21.00 "Cyborg Ameryki. Żołnierz ze stali" akcji.
22.55 "Innych 48 g odzin" komedia akcji.
0.55 S. "Zakładnicy".



6.20 Program.
6.24 Telesklep.
6.40 "4 kąty".
7.10 Patrioci.
8.10 W świecie koszykówki.
8.40 Dokumentalistyka podróży.
9.10 S. "Raj".
10.15 S. "Rasputin".
11.20 S. "Tajemnice Murdocha".
12.25 S. "Wyzwanie".
13.35 Telesklep.
13.50 S. "Głuchariow".
14.55 S. "Delta".
16.00 Reporter.
16.30 Program rozmów.
17.00 S. "Lekarz kobiet".
18.00 Reporter.
18.42 Podróżuj z "Reporterem".
19.00 S. "Wyzwanie".
20.00 Reporter.
20.30 Program kulinarny.
21.00 Patrioci.
22.00 Reporter.
22.15 Podróżuj z "Reporterem".
22.30 S. "Wyzwanie".
23.35 S. "Głuchariow".
0.35 S. "Delta".
1.30 Dokumentalistyka podróży.



6.35 Telesklep.
6.55 S. "Cobra 11".
7.55 S. "CSI: Miami".
8.55 S. "Wojny składzików".
9.25 S. "CSI: kryminaliści".
10.25 S. "Osiedleńcy".
11.20 S. "Cobra 11".
12.25 S. "Żonaty i z dziećmi".
13.25 S. "Rezydenci".
14.30 Telesklep.
15.00 Show śmiesznych sytuacji.
15.25 S. "CSI: Miami".
16.25 S. "CSI: kryminaliści".
17.25 S. "Cobra 11".
18.25 S. "Żonaty i z dziećmi".
19.25 S. "Rezydenci".
20.00 "Gliny".
21.00 Wiadomości.
22.00 "Pechowcy pod przykryciem 2" komedia akcji.
0.15 "Blitz" thriller krym.



6.20 Telesklep.
6.50 Realna dokumentalistyka.
9.00 Pozdrowienia.
11.25 S. "Wydział ciężkich przestępstw".
12.20 S. "Candice Renoir".
13.30 S. "Śmierć w raju".
14.40 S. anim.
16.30 S. "Bądź ze mną".
17.30 S. "Światło mojej miłości".
18.30 S. "Candice Renoir".
19.45 S. "Śmierć w raju".
21.00 S. "Rebecka Martinsson".
22.50 "Niepożądany sąsiad" thriller krym.
1.00 S. "Przestępstwo".



6.15 Telezakupy.
6.50 S. "Elif".
7.45 Natura w Jedyńce.

8.45 Alarm!
9.00 Wiadomości.
9.15 Kwadrans polityczny.
9.40 Mundial 2018.
12.05 S. "Dr Quinn".
13.00 Wiadomości.
13.10 Agrobiznes.
13.35 Agropogoda.
13.40 Rok w zagrodzie.
13.55 Natura w Jedyńce.
14.55 S. "Elif".
16.00 Wiadomości.
16.15 Alarm!
16.35 Okrasa łamie przepisy.
17.05 Opole na bis; koncert.
18.00 Teleexpress.
18.30 Jaka to melodia?
19.25 Jeden z dziesięciu.
20.30 Wiadomości.
21.15 Alarm!
21.35 Mundial 2018.
22.05 "Jack i Sarah" komedia.
00.05 S. "Ekstradycja I".



9.00 Chuligan Literacki.
9.30 Studio Kultura.
9.55 "Poznań" dramat.
12.00 S. "Banda Rudego Pajaka".
12.45 S. "Samochodzik i templariusze".
13.25 Studio Kultura.
13.45 Actus Humanus Nativitas - Farinelli; koncert (2).
14.50 Film dok.
15.30 "Życie za życie. Maksymilian Kolbe" film fab.
18.50 Videofan.
19.20 S. "Blisko, coraz bliżej".
20.40 Informacje kulturalne.
21.00 "Wszyscy albo nikt" film obycz.
22.55 Świat w dokumencie.
00.30 Dziennik filozofa.

00.45 Actus Humanus
Nativitas -
Farinelli; koncert
(2).



7.05 S. "Blondynka".
7.55 Magazyn śledczy
Anity Gargas.
8.25 Domisie.
8.55 Pytanie na
śniadanie.
Panorama.
11.45 Panorama.
11.55 Pogoda Flesz.
12.00 Pytanie na
śniadanie-Extra.
12.25 Polonia 24.
12.45 Rozmowa Polonii.
13.00 Halo Polonia.
13.50 Wiadomości.
14.00 Krótka historia.
14.10 S. "Trzecia
połowa".
14.45 S. "Pogoda na
piątek".
15.40 S. "Komisarz
Alex".
16.45 Wiadomości.
16.55 Wilnoteka.
17.15 Program rozryw.
17.40 Film dok.
18.10 Baw się słowami.
18.20 Krótka historia.
18.30 Teleexpress.
18.55 Okrasa łamie
przepisy.
19.25 Gwiazdy,
gwiazdki,
gwiazdeczki.
19.55 S. "Trzecia
połowa".
20.25 Wolny Ekran.
20.45 Dobranocka.
21.00 Wiadomości.
21.45 S. "Czas honoru".
22.45 Polonia 24.
23.05 Halo Polonia.
23.45 S. "Z biegiem lat,
z biegiem dni".



7.00 "Święty nie rodzi
się po śmierci"
film dok.
8.05 "Cud prawdy"
film dok.
8.35 "Budowa świątyni
w Narodowym
Sanktuarium
Matki Bożej w
miejscowości
Subukia w Kenii"
reportaż.
8.50 "Kolory świętości".

8.55 "Kartka z
kalendarza".
9.00 Informacje dnia.
9.15 "Polski punkt
widzenia".
9.40 Słowo Życia.
9.45 S. anim
"Super Księga".
10.05 "Z wędką nad
wodę w Polskę
i świat".
10.30 Msza święta w
uroczystość
Świętych
Apostołów Piotra
i Pawła.
12.20 "Święty Paweł w
Grecji"
film dok.
13.00 Modlitwa
"Anioł Pański".
13.03 Informacje dnia.
13.20 "Przełamywanie
barier. Podróże
apostoła Pawła"
film dok.
13.50 "Święty Paweł i
pierwsze
Kościoły"
film dok.
14.40 "Ja, Paweł"
film dok.
15.05 "Watykan"
film dok.
15.55 "Słowo Życia".
16.00 Koronka do
Miłosierdzia
Bożego.
16.20 "Mocni w wierze".
16.50 "Ma się
rozumieć".
17.00 Informacje dnia.
17.10 "7. sakrament".
17.35 "Świat na wycią-
gnięcie ręki".
18.00 "Fundusze
Europejskie -
dostępne dla
wszystkich".
18.30 "Okiem kamery".
19.00 Modlitwa
"Anioł Pański".
19.05 Informacje dnia.
19.15 "Westerplatte
Młodych".
19.55 "Niedziela".
20.00 "Warto
zauważyć..."
20.30 S. anim
"Latający dom".
21.00 Informacje dnia
(wydanie główne).
21.20 Modlitwa
różańcowa.
21.50 "Myśląc
Ojczyzna".
22.00 Apel Jasnogórski.
22.20 Informacje dnia.

22.40 "Polski punkt
widzenia".
23.00 "Stara i Nowa
Bazylika Świętego
Piotra" film dok.
23.55 "Kolory
świętości".
00.00 "Tajemnica
Świętego Domu"
film dok.
00.50 "Przypowieści
Jezusa".



6.00 "EURONEWS".
6.25 Wiadomości.
6.30 Klub dziecięcy.
7.00 Dzień dobry.
9.00 Wiadomości.
9.25 Dzień dobry.
11.00 "Żyj zdrowiej!".
12.00 Wiadomości.
12.20 W rzeczy samej.
13.20 Niechaj mówią.
14.55 Modny wyrok.
15.50 Pobierzmy się.
16.45 Wiadomości
wieczorne.
17.05 Męskie.
Żeńskie.
18.10 Teoria spiskowa.
19.00 "Człowiek
a prawo".
20.00 Pole cudów.
21.00 Czas.
21.30 S. "Obwodnica
Sadowa".
22.35 S. "Odwilż".
23.35 "Jurmała'17".
2.20 "EURONEWS".



6.00, 7.00, 8.00, 9.00,
11.00, 13.00, 16.00,
18.00, 20.30 Nasze
wiadomości.
6.10, 7.10, 8.10
Nasz poranek.
9.10 Idealny remont.
10.00 Życ jest
wspaniale!
11.10 Kontrolny zakup.
11.50 Modny wyrok.
13.10 Miasta-bohaterzy.
14.20 Legendy cyrku.
15.00 Męskie. Żeńskie.
16.20 "Mińskie getto".
17.15 Ludmiła
Gurczenko.
Karnawałowe
życie.
18.55 Dodatek - p
owodzenie!
19.00 Pole cudów.
20.00 Czas.

21.10 S. "Obwodnica
Sadowa".
22.20 S. "Odwilż".
0.40 Nocne
wiadomości.



6.00 Dzisiaj.
6.05 S. "Czas
Wołkowa".
7.05 "Rzeczowy
poranek NTV".
8.00, 10.00, 13.00,
16.00, 19.00, Dzisiaj.
8.05 "Rzeczowy
poranek NTV".
8.30 S. "Powrót
Muchtara-2".
11.00 S. "Dziki-3".
13.25 Niezwykły
przypadek.
14.00 "Miejsce
spotkania".
17.20 "DNA".
18.25 "Niezwykły
przypadek".
19.50 S. "Znajomość".
21.45 S. "Moja
rewolucja".
23.50 "Zachar Prilepin.
Lekcje języka
rosyjskiego".
0.20 "Sługa wszystkich
panów".
1.30 "My i nauka.
Nauka i my".
2.30 "Miejsce
spotkania".



6.00 "Wyjść za mąż za
kapitana"
film fab.
7.35 "Powrót
rezydenta"
film fab.
10.30 "Przygody
kanoniera
Dollasa"
film fab.
14.00 "Rock and roll
dla księżniczek"
film fab. (1, 2).
17.00 "Rusałka"
film fab.
18.40 "Siedem kruków"
film fab.
20.15 "Książę-samoz-
waniec" film fab.
22.00 "Rock and roll dla
księżniczek"
film fab. (1, 2).
1.00 "Rusałka"
film fab.



6.35 "Skarb" film fab.
8.10 "Wiejski detek-
tyw" film fab.
9.35 "Niebezpieczne
wakacje" film fab.
10.55 "Wiking"
film fab.
13.10 "Podaruj mnie
światło księżycy"
film fab.
14.40 "Maraton"
film fab.
16.20 "Babcia lekkich
obyczajów"
film fab.
17.45 "Grawitacja"
film fab.
20.00 "Miłość w Nowym
Jorku 3. Żony
odpoczywają"
film fab.
21.20 "9-ta kompania"
film fab.
23.35 "Kukułka"
film fab.
1.15 "Geograf globus
przepełni" film fab.



6.00 Poza cywilizacją.
7.00 Jak to działa?
7.30 Szybko i głośno.
8.30 Jak to zrobiono?
9.30 Jak to działa?
10.00 Polowanie na
składziki w
Brytanii.
10.30 Polowanie
na składziki.
11.00 Kierowcy
ciężarówek.
12.00 Sprzedawcy
samochodów.
13.00 Poza cywilizacją.
14.00 Wojny robotów.
17.00 Niezwykłe
decyzje inżynierów.
18.00 Wojny o
składziki.
Kanada.
18.30 Wojny o
nieruchomość.
19.00 Jak to zrobiono?
19.30 Jak to działa?
20.00 Sprzedawcy
samochodów.
21.00 Przeżyć z
konkurentem.
22.00 Śladami
szpiegów.
0.00 Tesla. Ujawnione
morderstwo.